

Travno seme samo naj se v dobro obdelano in lepo poravnano zemljo malega ali velicega serpana (julija ali augusta) seje, le s prav prav lahko brano naj se povleče in tudi z lahkim valjarjem potem povali. Če travno seme s težko brano povlečeš, ga boš pregloboko pod zemljo spravil, da ti ga še polovica ne bo kalila.

V jeseni se seje med ozimino potem, ko je ta povlečena bila; sicer se pa ravna ž njim, kakor s tistim, ki smo ga sejali mesca serpana.

Spomladi se seje med ozimino potem, ko je svet popred z brano povlečen bil in se povali z valjarjem; rahla povleka zemlje za sevo travnega semena je tudi za žito dobra.

Spomladi se seje samo travno seme na travnik, ki je že pred zimo dobro obdelan bil in se ravna tako, kakor je bilo gori od seve mesca serpana rečeno.

Seje se tudi spomladi med jaro žito, ki ima dozoreti; tako se sicer navadno ravna, pa ni vselej dobro.

Seje se pa tudi spomladi med jaro žito, ki se zeleno kosi, kakor med ovés, ječmen ali ajdo. To je naj boljše, ker jarina izzačetka travico, dokler je mlada, varuje in mokroto zadržuje, pa ji vendar dolgo živeža ne krati, ker ne ostane tako dolgo na tistem mestu, da bi zorelo.

Sklenemo pa ta spis z besedami Švercovimi, ki se takole glasé: „Dobre senožeti so podpora živinoreje, pomoč kmetijstva, bogastvo gospodarja, zaklad posestnika. Slabe senožeti pa so sramota gospodarju, škoda živinoreji in nadloga kmetijstvu“.

Gospodarska novica.

Himalajska smreka ali deodora.

Predlanskim so na Angležko iz jutrovega Indijanskega seme nekega drevesa prinesli, ktero raste na sila visoki gori Himalaja, ktere verhunci so z večnim snegom pokriti. To drevo domači imenujejo deodora (*pinus cedrus deodora*), sicer pa se tudi imenuje himalajska smreka. V Indii rabijo les tega drevesa tesarji in mizarji za pohištva, mostove, ladije in mnogoverstne mizarske izdelke, in pravijo, da je tako terd, da ga ni moč pokončati, in se ga tudi červi in moli ne lotijo. Predstojnik botaniških vertov severno-zahodne Indije je poslal 2000 funtov tega semena na Angležko, zraven pa tudi 20 čevljev dolgih, 4½ čevlj. širokih in 4 pavce debelih dil v dokaz visokosti, ktero ta smreka doseže. Na Angležkem vsejano seme se prav dobro obnaša, smreke himalajske rastejo tudi v slabi zemlji dobro in v kratkem so 20 do 25 čevljev visoke zrastle. Zato se ondi že seme in mlade drevesica prodajajo, pa seme se dobiva tudi v štacuni Jož. Baumann v Bollweiler-u na zgornjem Rajnu (Jos. Baumann und Sohn in Bollweiler (Oberrhein)).

Po domovini himalajske smreke soditi, se utegne tudi na naših gorah dobro sponašati, in ker se ji tudi na Angležkem ne merzi rasti, se ji menda tudi pri nas ne bo. — Pa zna kdo reči: kaj! z Himalaje in pa k nam! Na to le to rečemo: z Himalaje smo si že vdomačili ječmen, ki je mnogo kmetovavcem dobro znan in mnogo hvaljen.

Ozir po domačii.

Čateške toplice — dajmo jih na noge spraviti!

Hvale vredno je, da so začele „Novice“ se čedalje bolj ozirati po domovini in slediti tudi po njenih že pogublje-

nih imenitnostih. Naj razglasijo svetu tudi čatežki kraj in čateške toplice, ki so zavolj zdravilne moči nekdej slovele in katerim bi po železnici utegnila nova še lepša zarja zasijati, ako se najde pravi mož za-nje.

Čatež je vas in fara na Dolenskem, dve pošti od Novegamesta (Neustadt), eno pošto od Kostanjevice (Landstrass), eno pošto od Kerškega (Gurkfeld) poleg velike ceste od Novegamesta proti Zagrebu na majhnem griču, kjer se Kerka s Savo steka. Tukaj je Kerka tako ozka, da lahko kamen čez njo zalučaš; povsod drugod je širja. Čatež je skor nasprot Brežic na spodnjem Štajarskem, od kterege mesta je komaj četert ure narazen. Pri Curhaleku na desno se gré k brodu, kjer se čez Savo na Štajarsko prepeljuje. Od farne cerkve, h kateri se iz ceste po stopnicah gré, se lepo na Štajarsko vidi; še lepši razgled je pa pri podružnici sv. Vida na visokem hribu nad Čatežem, h kateri cerkvi se po ovinku v pol uri pride. Od te cerkvice se vidi proti Raki, Leskovcu, Kerškem, Vidmu, Zdolam, Sromlam, Artiču, Pišečam, Kapelam, Dobovi in Horvaškem. Vidi se Sava od Kerškega do Jesenic, kako mejí Krajsko in Štajarsko, po kateri ladje doli proti Sisku prazne ali z blagom naložene plavajo, nazaj pa jih žita polne živina tira. Prebivavci raztresenih vasi so večidel revnega stanú, malo se premožnih nahaja; ker imajo premalo polja, se večidel živijo od vinogradov, od drobnice in oglarije, in le od teh stvari kaj v dnar spravijo. Kadar jim kostanj, orehi, slive in tepke obrodijo, veliko polhov (Biliche) naložijo, in dosti mošta pridobijo, takrat si kakšen vesel dan naredijo in kakošno živad zakoljejo. Je nekaj imenitnih goric, kjer se dobro vino prideluje, kakor: v Cerini, Straži, Lačenbergu, Hripovcu, Gadni, pri Kozeljcu, v Stankovem itd., samo vožnja vina je z nekterih vinogradov težavna, ker so poti gori in doli, in stermi, da velikih sodov peljati nemorejo; čez 20 veder sod se prav težko pelja; večidel se sodi napolnejo po 8, 10, 12 do 15 veder, ktere do Čateža ali do Kerškega peljajo, in tam v večje sode ali barigle pretočijo, da se velika škoda ne zgodi.

Pod Prilipom se je pred nekaj leti (v letu 1824) tudi žveplena ruda našla, in se še zdaj kakošen žveplena nast kamen na cesti nahaja med kamnitnim znamenjem XIV—XV. Če bi se po ti rudi bolj sledilo in globokeje kopalo, znabiti, da bi delo ne bilo zastoj.

Zdaj pa od toplíc nekdanjih.

Od leta 1802, če že ne popred, so bile te toplice v čatežki verbini znane, in so terpele do leta 1824, kamor je veliko ljudi od več krajev zahajalo. Ljudje so si sami jame v prod ali pesek z lopato ali matiko narejali, te jame z vejami gradili, pa se v njih kalužali in kopali. Komur je prevročé bilo, je šel se hladit v Savo, ki je blizo memo tekla. Dosti bolnih se je v teh jamah ozdravilo, tako, da stari ljudje jih še zdaj ne morejo pozabiti. V letu 1824 je bila pa velika povodenj, in takrat je Sava te toplične kraje z prodom za seženj debelo zasula, in potem so bile te toplice tako zapuščene, da se nekaj let po tem še vedilo ni, kje so bile. Po temrodu je verbina in jagnjetina se tako zarastla, da zdaj le, kader je velika povodenj, tukaj voda teče, zakaj Sava se je deleč preč proti Mosticam obernila.

Leta 1845 je gosp. Franc Žnidaršič, apotekar iz Brežic, te kraje vnovič preiskati dal. Po sreči se je jama za seženj globoka skopala in se je do prav tople vode prišlo. Ker je le na tem kraji verbina zlo suha, okoli in okoli pa lepo zelena bila, ker tudi pozimi ni nikoli dolgo časa sneg ležal in Čatežani tukaj pozimi svinje pasejo, zakaj če je drugod okoli velik in zmerznjen sneg, je tukaj kopno, da svinje po korenincah perike in regrada rijejo, se je iz vsega tega razodelo, da so na tem mestu tiste toplice do leta 1824 bile. Ker so pa kopači te jame preleno in prepočasi kopali in okroglo jamo delali, veliko pa potrošili, je omenjeni gospod veselje zgubil dalje delati in tako se je zopet vse v nemar pustilo.

Leta 1829 se je začela zopet zapuščena apotekarjeva jama kopati; ker so pa izvirki od treh kotov prihajali in se tedaj ni vedilo, za katerim izvirkom naj bi se naprej kopalo, se je od te jame višje druga jama začela kopati, kjer so do prav gorke in skor do prevroče vode prišli; gorkomer je kazal 28 do 30 gradov toplote, ki so jo noge komaj sterpele. (Konec sledi.)

O spisovanji dobrih slovenskih knjig.

Lep dar božji je, komur je dano, da more pismeno učiti ali razveselovati narod svoj, da zna dobre in lepe bukve pisati. V mnogih zadevah utegne tak mož rojakom svojim koristiti. Dobre bukve so namreč nar bolj prijatelj omikanega človeka, ki ga spremlja in obraduje v hiši in pod milim nebom, med ljudmi pa v samoti, ter mu mnogo lepega in koristnega nasvetuje. Dobre bukve so veselje mladosti, tolažba starosti.

Dobrih bukev je posebno treba nam Slovencom: kajti malo jih imamo dozdej, ktere bi nas učile potrebnih véd. Tedaj naj bi rodoljubi pa védni možje pisali za ubogi nevedni narod! Pravimo: vedni možje; kajti samo rodoljubje, čeravno lepa lastnost, ni zadostno, da bi dobre knjige zlagalo; treba je, da so rodoljubju pridružene tudi primerne vednosti.

Perva teh potrebnih vednost je znanstev domačega jezika. Ta je neobhodno potrebna. Znanstev jezika pa ni zadosti le poverhna, temuč temeljita mora biti, vpiraje se ne le na slovniške pravila, temoč tudi na šege narodske, na narodovi način misliti in govoriti. Pisatelj slovenski mora tudi v starodavnost gledati (kakor učinjajo jezikoslovci dandanašnji sploh); vediti mora, kako so dedje pa očetje njegovi mislili, govorili in pisali; ozirati se mora na ostale brate slovanske, kako tudi oni mislijo, govorijo in se vedejo sploh v pisavi. Temu pripomaga tudi veliko, če pisatelj slovenski se je nekoliko po starinskih klasikih bil oziral, po gerških namreč in latinskih pisateljih, ter se od njih naučil, malo pa krepko in izverstno pisariti. Po starih klasikih se bo tudi nar bolj naučil, umetno misliti.

To so temeljiti pogoji za moža, ki hoče pisanja knjig se lotiti, ali ki hoče narod svoj po knjigah izobrazevati.

Dalje je pa treba, da on je zmožen naloge, ktere se je lotil. Le taki, ki je v naravoslovji, zgodovini, kmetijstvu in družih vedah se sam dobro bil izučil ter se djanško poskušal, le taki naj piše o teh vednostih. Le komur pevski duh po žilah veje, naj pesništvu se vdaja ter naj slavi v pesmah slave vredne dela in junaške možé!

Preden pa tak mož začčenja černo na belo delati, to je, preden se loti spisovanja bukev, naj prevdarja delo prihodnje na vse strani; naj ga načerta prej in naj ga izdela v glavi že, preden ga popirja izroči. Če tako počenja, bo pero gladko mu teklo, pa delo bo umetno in pravilno izdelal.

Ko je rokopis gotov, naj ne gre precej v tisk! Naj leži nekoliko časa! Naj se godí! Ravno o tem grešijo nar novejši pisatelji — ne le slovenski, temoč tudi drugi — da komaj pričakujejo dneva, da bojo spise svoje tiskane vidili. Ravno v tem bi se imeli pa veliko od starinskih klasikov učiti. Ti so le malo pisali, pa to dolgo dolgo, včasih več let popravljali, prenarejali, gladili. Kaj pravi Horaci? „Nonnum prematur in annum!“ to je: „rokopis naj se devet let popravljaj!“ No, ravno devet let spis hraniti pa popravljati ga — to je v sedanjih časih, kjer gre vse po perotih viharja ali dirja po železnici, vendar predolgo. Rimski pevec tudi le meni, da naj se rokopis ne daje koj iz rok, temoč naj se delj časa hrani pa prenareja in gladi, tako dolgo, da bo popolnoma olikan in doveršen. Tako so tudi slavni možje družih narodov delali, kterih bukve še dan današnji občudujemo in veseli prebiramo.

Če pa v sedanjih časih kak pisatelj je obljubil, na leto ali ob določeni dóbi pričakajočim naročnikom kake bukve podati, se vé, da rokopisa ne more devet let v hramu imeti, temoč dá ga — še mokrega tinte — hitro hitro pod tiskalo tiskanega pa razdeluje, govoreč: „nate nove bukve!“ Da, nove so, pa njih obsežek in zvonajna oblika sta taka, da se Bogu usmili.

Lepo je, da književnost napreduje; zadosti pa ni, da mnogo knjig dobivamo; bolje je, da jih dobimo malo pa dobrih. Malo bukev bi večkrat prebirali, pa tudi ložej kupovali, kar je poglobitna reč. Tedaj mislimo, da bi Slovencom nar bolj ustregli spisatelji knjig, ako bi naslednjih vodil se deržali. Ker je Slovincov majhno število, tedaj ne morejo mnogo bukev kupovati, ne brati jih, naj bi 1) se le malo bukev pisalo in izdajalo, da bo mogoče prodati jih. (Tudi gerški in latinski pisatelji niso preobilo bukev pisali; pa te, ktere od njih imamo, so lepe, izverstne (klasične) ter so bile in so še dan današnji podlaga višje omike vsih narodov); 2) naj se le dobre pa kratke bukve pišejo. Debelih bukev ne ljubijo ljudje; 3) naj se pišejo knjige, Slovencom namenjene, v duhu jezika slovenskega; tedaj, naj se ne prestavlja vedno iz nemškega, drugači se slovenščina ne bo znebila nikoli neprijetnih nemcizmov in neslovenskih oblik, ktere v prevode vedno se silijo, kakor ljulika med žito. Bolje bi bilo, ako bi pisatelji prestavljali iz družih slovanskih narečij, ktere so bolj omikane, ter imajo obilno in lepo književnost *).

Take bukve, lepe zunaj in znotraj, dobro premišljene pa dobro izpeljane, bodo narodu slovenskemu gotovo po volji, ga bojo veselile in podučevale. Take bukve bodo pa tudi pisateljem v dobiček, in radi jih bojo prebirali še vnuki naši, mnogo hasnjivega iz njih zajemali, pa hvalili možé, ki so trudili se za uk in slavo domačo. J. Š.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dunaja naznanja „Geschäftsber.“, da je cena Apolonovih sveč ta mesec za 4 kraje. pri funtu nižja. Ker je ta dunajska fabrika ceno sveč znižala, ki je po vsih deželah našega cesarstva loj nakupovala, smemo misliti, da bojo sedaj tudi pri nas sveče bolji kup.

Iz Siska 27. febr. Jutri pričakujemo več ladij žita in nadjamo se, da se bo kmalo spet parobrodna vožnja poredomo začela. Kupčija je še zmiraj majhna, kakih 2 do 3000 vaganov koruze je bilo prodanih po 3 fl. 55 kr. do 4 fl., in 2000 vaganov bečkerečke pšenice po 7 fl. 30 kr. V Karlovcu je cena pšenice na drobno po 6 fl. 30 kr. do 7 fl. 45 kr., lepe koruze po 3 fl. 50 kr. do 4 fl., slabeje po 3 fl. 20 do 3 fl. 30 kr., ovska po 2 fl. 15 do 2 fl. 30 kr.

*) Kar se prestavljanja knjig tiče, je res to „Ahilova pëta“ slovenskih pisateljev, ker mislijo, da prestavljavec mora poredomo pobirati vse besede tistega spisa, kterega prestavlja, in stavke skladati ravno tako, kakor jih je zložil izvirni pisavec. Ker je nemški jezik per eminentiam jezik samostavnih imén (Hauptwörter), slovenski jezik pa jezik glagolov (Zeitwörter), izvira pri prestavljanji iz nemškega v slovenski jezik ravno tista zeló navadna okornost, ki je duhu našega jezika nasproti. Dalje je lastnost nemškega jezika, da zapletuje stavke tako, da med poglobni stavek vriva deset družih, ki je po takem vës raztergan in sila dolg; to je sicer po duhu nemškega jezika, pa je ravno nasproti duhu slovenskega jezika, ki govori v kratkih malo zapletenih stavkih. Sicer nam pa vendar tudi niso všec celó prekratki stavki, da se po vsacih 5 ali 6 besed že postavlja pika (Punkt); to je po naših mislih otročja pisarija, ktera je le v abecednici na svojem mestu. — Po naši misli naj prebere prestavljavec vselej celi stavek ali še več stavkov izvirnega spisa, potem pa naj si reče: „kako naj ga prestavim, da jo bom zadel tako, kakor govori prost Slovenec?“ Če tako prestavlja, bo odletela cela truma samostavnih imen, in dolgi, desetkrat presekaní stavek se bo razkrojil v več samosvojnih stavkov. Tako bo ostal zapopadek izvirnega spisa, pa v drugačni obleki in obliki — v duhu slovenskega jezika. Vred.

Kratkočasno berilo.

(*Gospod uči hlapca, hlapec uči gospoda.*) Slavni angleški pisatelj Lovre Sterne, ko je bil župnik v Suttonu, je dobival od svojega prijatla večkrat divjačine v dar, vselej pa je pozabljal, hlapcu, ki mu jo je prinašal, kaj za napitek dati. To se je hlapcu za malo zdelo. Sklene toraj pri prvi priložnosti, ki se mu bo ponudila, nad njim se znositi. Ko je imel tedaj nekega dne enak dar prinesiti, stopi nepoterkavši naravnost v sobo, se komaj odkrije in zažene jerebico na mizo, nekoliko nerazumljivih besed sam pri sebi mermraje. Sterne ga debelo pogleda. „Veš kaj, ljubi prijatelj“, mu pravi, „tega povelja pač nisi dobil od svojega gospoda, da bi se tako sirovo obnašal. Mar ne veš, kaj se spodobi poštenemu hlapcu? Pojdi, in vsedi se tu le na moj stol, ko da bi bil jez; jez ti hočem pokazati, kako se obnašaj“.

S tim gre Sterne pred vrata ter pohlevno poterka. „Le notri!“ zavpije hlapec. Ponižno se klanjaje stopi Sterne v sobo, hlapcu divjačino lepo spodobno izročuje ter reče: „Gospod moj se vam lepo priporočajo, ter so vam tukaj nekaj malega poslali, prečastitljivi oče! Da vam dobro tekne!“ „Le čakaj“ — si misli hlapec sam pri sebi — zdaj te le imam v pestéh“. Komaj tedaj Sterne izgovori, vstane hlapec prijazno, rekoč: „Žlahnemu gospodu se lepo zahvalujem in tu-le“ — seže v žep, ko da bi hotel dnarja iz njega vzeti — „tu-le je trohica za te, ljubi moj, da kupico vina serknes na moje zdravje“.

Sterne to viditi se na vse gerlo zasmaja pametni misli hlapcovi, seže tudi v žep, ter mu primeren napitek poda.

Pravijo, da se odslej strežnik ni nič več pritoževal o skoposti ali spozabljivosti Sternetovi, — Sterne pa tudi ne več o sirovosti in neotesanosti hlapcovi.

(*Nova barva*). Oče: „Ančika, kaj pa delaš tu?“ — Ančika: „Kikljo barvam svoje puncike, da bo lepo rudeča“. — Oče: „S čim pa jo barvaš?“ — Ančika: „Z vinom, oče!“ — Oče: „Kdo pa ti je povedal, da je vino rudeča barva?“ — Ančika: „Mati so mi včeraj pravili, da je od vina tudi vaš nos, oče, tako rudeč. Mati morajo že vediti, sicer bi ne bili tega rekli“.

(*Zjutraj kovač, popoldne župan*). Neka soseska si je svojega kovača, poštenega in pametnega moža, za župana izvolila. Pri vsi svoji pridnosti pa vendar ni mogel dvojnega dela zmagati kakor je mislil in želel. Ko je imel kot župan v sejo iti, so mu prišli konji za podkovat, — in kadar je ravno naj bolje pri kakem vozu kolesa ravnal, mu prinesó domovinsk list podpisat. Tako je šlo vsaki dan, da je že bil županijstva sit do gerla. Da bi tedaj svoje opravila v red djal, pribije na hišne duri tablo s sledecim napisom: „J. J., župan, dopoldne za živino, popoldne za ljudi“.

(*Kaj je potrebnije: sonce ali luna?*) „Kaj misliš, Jaka? po svoji pameti: ali nam je sonce potrebnije ali pa luna?“ — No, to je pač neumno vprašanje! To vendar vsak vé, da je luna bolj potrebna, zakaj podnevi je že tako svetlo“.

Ijamo le-to: Žveplene toplíce so vsaki deželi velika dobrota, ker je njih moč v mnogih boleznih zares velika. Po nazočem popisu močnega duha in obile toplote smémo misliti, da so čateške toplíce močen žveplen vrelec, ki bi utegnil mnogim mnogim bolnikom studenec zdravja biti. Al da bi se mogel ta vrelec odkriti in popolnoma na dan spraviti, še bolj pa, da bi se otél zalivom Save in se stanovitno zavaroval povodinj — to bi bilo delo veliko, težavno, drago. Kaj malega za silo narediti, bi pa nikamor ne kazalo; če bi se le kaj tacega naredilo, kakor je že kadaj bilo, bi scasoma spet vse pod zlo šlo, kakor je sedaj. Z napravo toplíc le za uboge bi tudi čateški fari nič pomagano ne bilo, ker od samo revnih bi okolici noben dobiček ne dohajal. Premožni ljudje, ki pušajo v toplících mnogo dnarja, pa terjajo vse dobro in lepo napravljeno. Le tadaj bi se smélo od čateških toplíc za okolico-celo kaj veselega pričakovati, ako bi se bogat mož lotil te naprave in jih napravil sedanjim terjatvam primerne. Iz serca želimo, da bi se najdel tak možak!

Vred.

lio in Germanio, je naš Mitrap latinškutar domú se verbivši spomenek postaviti dal v latinskem jeziku, v kterem so po postavah vse javne pisma pisane biti mogle.

Naj si gosp. Hicinger, kadar mu dolžnosti njegovega poklica dopušajo, potrudi to cesto bolj natanko preiskati; znabiti da se bodo še dali najti okopi in zidovi vojaškega tabora Latovičanov.

Pa tudi drugi domorodci na Kranjskem naj oznanujejo, kar se kje stare zgodovine tikajočega najde, spomnivši se besed rajnega J. Zupana:

Vse imamo,
Pa neznamo,
Le iščimo,
Da dobimo!

Ozir po domačii.

Čateške toplíce — dajmo jih na noge spraviti!

(Konec.)

Res, da se je za kopanje spodnje in zgornje jame že dosti potrosilo, — pa kaj pomaga, ako še toliko dnarja in lesa ni, da bi se to delo v 8 ali 14 dneh naglo doveršilo. Če bi se zgornja jama, ktera je že za dva sežnja na široko in toliko na dolgo, še za pol sežnja globokeje skopala, z lesom obdala, in za odtok vode graben ali kanal do bližnje struge naredil, da bi se voda odtekala in gorka prihajala, bi prav dobre toplíce bile in marsikter revež bi se v njih ozdravil. Vém, če bi take toplíce pri kakem večem mestu bile, bi bile že zdavnej narejene, bi kmali slovele in posestniku veliko nesle.

Ker ni ne v Brežcah ne na Čatežu takega premožnega, da bi se teh toplíc lotil, bi pač prav prav bilo, ako bi se od kod drugod kak mož tega početja lotil. Nič drugzega teh toplíc ne overa, kakor da so preveč povodnji podveržene, pa povodenj se le včasih spomladi in v jeseni, malokdaj poleti primerja, pa če je vse dobro podperto in z deskami obdano, ne more ničesar iz jame vzeti, in ničesar ne zasipati, ker voda do toplíc še sviža (Flugsand) ne, še manj pa kaj drugzega ne prinaša, ker vse popred na germovji in verbini ostane; pa tudi preveč dereča ni, ker med germovjem teče, in povodenj malokdaj čez 3 ali 4 dni terpi, in kakor hitro voda upade, se kmali vse posuši, ker je večidel sam pesek. Če bi se z lesom vse naredilo, česar je treba, se ne bi čez poldrugi sto goldinarjev potrosilo. Po tem bi se znalo še le zidati, kadar bi se nadalje čez 20 sežnjev dolg graben skopal, in ko bi se do izvirka prišlo, zakaj zdaj se za pravi izvirek ne more natanko vediti, ker voda med peskom za en seženj globoko teče, in še le na koncu verbine v strugi izvira.

Te toplíce so zlo žveplene, kar se po duhu ali smradu, kjer se jama koplje, berž spozná. Ko se pa do vode pride, kmali vés duh ali smrad zgine.

Če bi te toplíce lepo narejene bile, bi ta kraj kmali imeniten postal, ker se lahko do njega pride, kakor sem že rekel, pa tudi odtod se lahko po lepi cesti v Kostanjevico, v Kerško, v glažuto pod Stojdrago, v Samobor in v Zagreb pelja, ker po krajnski strani gré poštni voz, po štajarski skoz Brežce pa tako imenovani Stellwagen vsaki dan proti Zidanem mostu na železnico ali v Zagreb; kader bo pa železnica proti Zagrebu narejena, bodo od vsih krajev ljudje v te kraje lahko hodili in čateške toplíce obiskovali, ki bi ubogi čateški fari veliko pomagale. Zemljišče, kjer so toplíce, je lastina brežke grajšine gospoda Ignaca grofa Atemsa, ki bi gotovo občnemu pridu radi daroval ta kos zemlje, ki grajšini le malo hasne.

Kdor hoče od teh toplíc več zvediti, naj popraša z besedo ali po pismih gospoda organista Janeza Trešeliča na Čatežu; njemu so te toplíce in druge okoljšine naj bolj znane *).

Iz Brežc.

M. S.

*) Temu popisu in domoljubnem vabilu na prošnjo gosp. pisatelja: naj bi tudi vredništvo povedalo svoje mnenje o ti zadevi, dostav-